

Pestprotocol

De Belhamel

Rudolfusdal 60, 5551 EG

Dommelen, Tel: 040 204 2588

Fax: 040 2075226, E-mail: info@obsdebelhamel.nl

Website : www.obsdebelhamel.nl

Doelen van dit protocol

- We streven ernaar dat alle betrokkenen de Belhamel beschrijven als een fijne en veilige plek, om zichzelf te ontwikkelen.
- Door middel van dit protocol willen we gewenst gedrag bij alle betrokkenen stimuleren.
- Door afspraken zichtbaar te maken, kunnen alle betrokkenen elkaar hierop aanspreken.
- Door het gebruik van dit protocol in de hele school, willen we de doorgaande lijn waarborgen.
- Door activiteiten ter bevordering van het pedagogisch klimaat te preventief in te zetten, streven we ernaar om pesten te voorkomen.
- Door deelname aan de denktank, kennisgeving aan nieuwe betrokkenen en regelmatige terugkoppeling blijft dit protocol een dynamisch werkdocument dat door alle betrokkenen gedragen wordt.

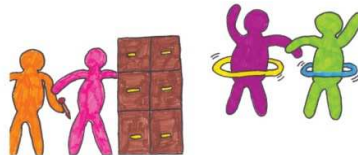
Wenselijk gedrag

Op de Belhamel willen wij dat iedereen zich veilig voelt. Behandel een ander daarom zoals jij zelf ook graag behandeld wil worden. Door duidelijke afspraken en grenzen (vrijheid in gebondenheid) en preventieve activiteiten creëren wij een omgeving waarin duidelijkheid is over de omgang met elkaar, waar we elkaar met respect behandelen, en waar onenigheden met elkaar worden uitgesproken.

Kapstokregels van de Belhamel

Iedereen is belangrijk

Samen spelen,
samen delen,
samen opruimen

Wij werken en spelen
rustig en veilig

Wij zijn zuinig
op de spullen
van jou en mij

In de groepen en tijdens het overblijven worden toevoegingen op deze kapstokregels gemaakt, in samenwerking met de leerkracht of leiding. Dit wordt opgesteld door en

met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels. Zowel de kapstokregels als de groepsregels zijn zichtbaar in het lokaal aanwezig. Eens in het half jaar willen we graag extra de nadruk vestigen op de kapstokregels. Vier weken lang staat één regel centraal. Ook worden de regels naar ouders gecommuniceerd via de Kattebel.

Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is iets anders dan plagen. Bij plagen heb je te maken met twee gelijkwaardige partijen. Bij pesten kan het slachtoffer zich niet verdedigen. Pesten is voor een kind heel bedreigend en komt regelmatig voor. Wanneer een kind niets zegt, kan het soms lang duren voor je erachter komt dat een kind wordt gepest. Vaak merk je wel aan het gedrag van het kind dat er iets aan de hand is.

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder worden slechts enkele voorbeelden genoemd.

- Pesten met woorden: vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, een bijnaam geven, gemene briefjes schrijven.
- Fysiek: slaan, spugen, duwen, schoppen, laten struikelen.
- Intimidatie: achterna lopen, dwingen tot bepaalde handelingen.
- Isolatie: nooit uitnodigen voor leuke dingen, links laten liggen tijdens het speelkwartier.
- Stelen of vernielen van bezittingen: fietsbanden lek steken.
- Cyberpesten.

De verschillende rollen bij pesten

Bij pesten heb je te maken met drie partijen: de zondebok, de pestkop en de meelopers. De zondebok is het slachtoffer van de pesterijen. De pestkop is de aanstichter en de meelopers doen mee om erbij te horen of om niet het risico te lopen ook slachtoffer te worden.

Pesten voorkomen

Pesten komt overal voor waar de gelegenheid hiervoor wordt gegeven. Er is altijd wel een slachtoffer te vinden, want in elke groep zitten kinderen die een beetje anders zijn dan anderen. In de praktijk blijkt dat in een groep waar veel aandacht wordt besteed aan de onderlinge relaties tussen kinderen, pesten niet vaak voorkomt. Kinderen krijgen dan de mogelijkheid om te zijn wie ze zijn. Er is wederzijds respect en vertrouwen tussen alle betrokkenen.

Op OBS de Belhamel wordt in iedere groep veel aandacht besteedt aan het pedagogisch klimaat. Onderwerpen als veiligheid, omgang met elkaar, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde. Dit doen we door middel van verschillende

werkvormen: coöperatieve werkvormen, kringgesprekken, regels en afspraken maken, rollenspellen, groepsopdrachten enz.

In de bijlagen zijn tips voor leerkrachten en tips voor ouders te vinden. Deze zijn zowel voor het voorkomen als voor het aanpakken van pesten te gebruiken.

Pesten aanpakken

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

1. Er eerst zelf (samen) pratend uit te komen.
2. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, heeft deze het recht en de plicht om het probleem aan een meester of juf voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van deze ruzies/pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen consequenties.
4. Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling (en) die pest/ ruzie maakt. De fases van consequenties treden in werking. Het voorval wordt in het Historisch overzicht genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerling de toedracht, met een aanvulling van de leerkracht. Bij de tweede melding (of eerder, ter beoordeling van de leerkracht) worden de ouders op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een oplossing.
De leerkracht biedt altijd hulp aan de zondebok en begeleidt de pester, indien nodig met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De consequenties zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar gedrag. De begeleiding wordt beschreven in een handelingsplan:

Fase 1: De leerkrachten maken zelf keuzes voor gepaste consequenties bijv:

- Één of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven om 15.00 uur, totdat alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een bepaalde periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan

het probleem te maken. De leerkracht heeft alle activiteiten vastgelegd in het Historisch overzicht. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er deskundige hulp ingeschakeld worden zoals de schoolbegeleidingsdienst, de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk buiten de groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten? Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je ook op andere manieren kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie.
- Het gepeste kind in laten zien waarom de pester pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Complimenteren of belonen wanneer de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten kan toenemen.
- Inschakelen van hulp. Sociale vaardigheidstraining enz.

Begeleiding van de pester

- Praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling.
- Excuses aan laten bieden.
- Inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten?
- In laten zien welke sterke kanten de gepeste heeft.
- In laten zien welke sterke kanten de pester heeft.
- Complimenteren of belonen wanneer de leerling zich anders/beter opstelt.
- Contact tussen school en ouders. Elkaar informeren en overleggen.
- Inschakelen van hulp. Sociale vaardigheidstraining enz.

Begeleiding van de meelopers

- Praten over hun rol bij het pesten.

- Samen zoeken naar de reden van het meelopen.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling.
- Praten over mogelijke oplossingen en hun bijdrage hieraan.
- Samen werken aan oplossingen.

Bijlage 1: Tips voor de ouders.

Tips voor ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het lid worden van een vereniging.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Tips voor ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het lid worden van een vereniging.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Tips voor alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Websites waar u terecht kunt voor advies:

- www.pestweb.nl (ook zeer geschikt voor kinderen)
- www.weerbaar.info
- www.omgaanmetpesten.nl

Bijlage 2: tips voor de leerkrachten.

Preventieve aanpak:

- Streven naar een goed pedagogisch klimaat, leerlingen veiligheid en geborgenheid bieden.
- Regelmatig het onderwerp behandelen in teamvergaderingen.
- Leerlingen duidelijk maken, dat signaleren van pesten doorgegeven moet worden aan de leerkrachten.
- Leerkrachten noemen kinderen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden.
- De leerkracht stelt met de leerlingen groepsregels op, en ziet toe op de naleving hiervan.
- Van de leerkracht wordt verwacht, dat hij werkt aan positieve groepsvorming, waarin met respect voor elkaars mogelijkheden en niet-mogelijkheden heeft, waarin samenwerking, respect, niet buitensluiten, uitpraten, goedmaken enz. in openheid gebeurt.
- Leerkrachten moeten pestgedrag kunnen signaleren.
- Leerkrachten moeten duidelijke stelling kunnen nemen en zicht krijgen op de oorzaak, omvang en mogelijke gevolgen van pestgedrag.

Websites:

- www.sociaalemotioneel.nl (Hier zijn ook lessuggesties te vinden per groep.)
- www.pestweb.nl
- www.stichtingkoei.nl (Internetvaardigheid, weerbaarheid en opvoeding in het multimediale tijdperk.)

Materialen die op de Belhamel voor handen zijn:

- Cooperatieve werkvormen.
- Een doos vol gevoelens. (onderbouw)
- Een huis vol gevoelens en axen. (bovenbouw)
- Emotion game.
- Babbelspel.
- Soemokaarten voor bovenbouw.
- Energizers.
- Boekjes uit het afstudeerproject van Carlijn.